

Natuurtoets

Natuurtoets Bedrijvenpark A1 Deventer

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving, onderdeel
soortbescherming

Opdrachtgever

Gemeente Deventer

Status

definitief

Barchman Wuytierslaan 10
3818 LH Amersfoort

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Natuurtoets Bedrijvenpark A1 Deventer

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving, onderdeel soortbescherming

Projectcode	Datum	Status
19-281	12 december 2019	definitief

Auteur(s)

Maloe Dekker & Martin Heinen

Tweede lezer

Erik Riphagen

Opdrachtgever

Gemeente Deventer

© Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Dekker M. & M.A. Heinen (2019). Natuurtoets Bedrijvenpark A1 Deventer. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving, onderdeel soortbescherming. Rapport 19-281. Ecogroen bv.

Inhoud

Samenvatting	1
1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding en doelstelling	4
1.2 Huidige situatie en voorgenomen werkzaamheden	4
1.3 Leeswijzer	4
2. Kader en methode	6
2.1 Wettelijk kader	6
2.2 Onderzoeksmethode	7
3. Resultaten soortonderzoek	12
3.1 Flora	12
3.2 Vleermuizen	13
3.3 Grondgebonden zoogdieren	15
3.4 Broedvogels	17
3.5 Reptielen	18
3.6 Amfibieën	19
3.7 Overige soortgroepen	20
3.8 Wilg aan de Molbergsteeg	20
4. Effectbeoordeling	21
4.1 Flora	21
4.2 Vleermuizen	21
4.3 Grondgebonden zoogdieren	22
4.4 Broedvogels	26
4.5 Reptielen	28
4.6 Amfibieën	28
4.7 Overige soortgroepen	29
4.8 Wilg aan de Molbergsteeg	29
5. Geraadpleegde bronnen	30

Bijlagen

Bijlage 1 – Voorgenomen sloopwerkzaamheden

Bijlage 2 - Recente bewoningssporen en beoordeling van het foerageergebied van das

Bijlage 3 – Jaarrond beschermde nesten Provincie Overijssel

Samenvatting

Inleiding

De gemeente Deventer is voornemens het toekomstig bedrijvenpark A1 verder te ontwikkelen. Daarom is Ecogroen gevraagd een actualisatie van de bestaande quickscan en soortgericht onderzoek uit te voeren in het plangebied. De verdere ontwikkeling van het toekomstig bedrijvenpark gaat mogelijk gepaard met negatieve effecten op beschermde natuurwaarden.

De Wet natuurbescherming verplicht vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen of activiteiten niet conflicteren met aanwezige beschermde natuurwaarden. In voorliggende onderzoek zijn de verspreiding van beschermde soorten en mogelijke negatieve effecten beschreven die kunnen optreden bij uitvoering van voorgenomen werkzaamheden. Vervolgens wordt geadviseerd welke vervolgstappen noodzakelijk zijn om te voldoen aan de Wet natuurbescherming.

Resultaten

- In het plangebied komen geen beschermde plantensoorten voor. Wel zijn de volgende Rode lijstsoorten aanwezig: rapunzelklokje, gulden boterbloem en korenbloem.
- In het plangebied is een aantal locaties met de invasieve plantensoorten Japanse duizendknoop, reuzenbalsemien en reuzenberenklauw waargenomen.
- In de bebouwing aan de Waterdijk 1 zijn twee zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis in de linker voorzijde achter het dakbeschot van het woonhuis vastgesteld. Onder de nok van de achtergevel van Deventerweg 60 is een zomerverblijfplaats of mogelijk een gefragmenteerde kraamkolonie van gewone dwergvleermuis vastgesteld.
- Aan de achterkant van het woonhuis op Deventerweg 60 is een baltslocatie van gewone dwergvleermuis aanwezig.
- In het plangebied komen twee vaste verblijfplaatsen (burchten) van das voor, één langs de spoorlijn in de groene bufferzone en één ter hoogte van Deventerweg 52. In het plangebied is circa 35 ha optimaal foerageergebied voor das aanwezig.
- In het plangebied is 33,7 ha geschikt leefgebied aanwezig voor kleine marterachtigen en egel. Het perceel met tijdelijke natuur (2,7 ha) is alleen geschikt als foerageergebied, omdat er geen dekking is in de vorm van struiken, ruigtes of struweel.
- Op Deventerweg 58 zijn vijf vaste nest- en verblijfplaatsen van huismus waargenomen.
- De steenuil, aanwezig met een territorium op Waterdijk 5 tot 2015, is niet meer aangetroffen.
- In een kapschuur op Waterdijk 5 is een roestplaats van kerkuil aanwezig.
- Op 1 september heeft de provincie Overijssel de beleidsregels ten aanzien jaarrond beschermde vogels en de functionele leefomgeving aangepast. Dit heeft tot gevolg dat de nestplaatsen van boerenzwaluw en huiszwaluw op Waterdijk 1 in de schuren jaarrond beschermd zijn.
- In de natuurzone langs de Dortherbeek zijn twee waarnemingen gedaan van ringlang. In het talud van de A1 en in de spoordijk is geschikt overwinteringsbiotoop aanwezig.
- In de Kruklandpoel is voortplantingsbiotoop van kamsalamander aangetroffen.
- In de wilg aan de Molbergsteeg zijn geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen of broedvogels met vaste nest- en verblijfplaatsen aangetroffen.

Advies en vervolgstappen

- Hoewel wettelijk niet verplicht, is het vanuit de zorgplicht aan te bevelen om de groeiplaatsen van de Rode Lijstsoorten gulden boterbloem en rapunzelklokje tijdens werkzaamheden te ontzien, te beschermen of indien mogelijk te verplaatsen naar een vergelijkbaar biotoop. De korenbloem is een eenjarige soort van pioniersituaties en akkers. Door graaf- en grondwerkzaamheden is er altijd wel geschikt biotoop voor deze soort aanwezig in het plangebied.
- Het is van belang om invasieve plantensoorten op de juiste wijze en volledig te verwijderen om verdere verspreiding te voorkomen.
- Vanwege de aanwezigheid van een zomerverblijfplaats en een baltslocatie van gewone dwergvleermuis in de woning van Deventerweg 60 is het noodzakelijk om bij eventuele sloop van de woning een ontheffing Wet natuurbescherming aan te vragen en tijdig mitigerende maatregelen te nemen.
- Indien kraam- of bijburchten of vluchtpijpen van de das worden verstoord, vernield of beschadigd is het noodzakelijk een ontheffing Wet natuurbescherming aan te vragen en tijdig mitigerende maatregelen te nemen.
- In het plangebied is 35 ha optimaal foerageergebied voor das aanwezig, waarvan 4,9 ha verloren gaat ten gevolge van de voorgenomen werkzaamheden. Daar staat tegenover dat 1,9 ha suboptimaal leefgebied wordt verbeterd in optimaal leefgebied voor de das. Per saldo verdwijnt er 3 ha optimaal foerageergebied. Op basis van de geschiktheidsbeoordeling binnen het plangebied gaat voor de dassenfamilie ter hoogte van Deventerweg 52 foerageergebied tijdelijk verloren, waardoor een duurzaam voortbestaan van deze burcht in het geding komt. Geadviseerd wordt aanvullend onderzoek uit te voeren naar geschikt foerageergebied van das buiten het plangebied, waarna een goede beoordeling gegeven kan worden over de afname van geschikt foerageergebied. Voor het verwijderen van geschikt foerageergebied en het onderbreken van wissels en looproutes van das is het noodzakelijk om een ontheffing Wet natuurbescherming aan te vragen en tijdig mitigerende maatregelen te nemen.
- Van de 33,7 ha geschikt leefgebied en 2,7 ha geschikt foerageergebied van kleine marterachtigen en egel gaat na uitvoering van voorgenomen werkzaamheden 16,5 ha verloren. Nader onderzoek is noodzakelijk naar welke soort(en) marterachtigen gebruik maken van de percelen die verloren gaan en op welke wijze gebruik gemaakt wordt van de potentiële leefgebieden. Op basis van nader onderzoek kan bepaald worden wat de effecten zijn van de voorgenomen ontwikkelingen en kunnen mogelijke maatregelen uitgewerkt worden.
- Het aanvragen van een ontheffing wet natuurbescherming is noodzakelijk voor het verlies van vaste nest- en verblijfplaatsen van huismus op de Deventerweg 58. Geadviseerd wordt in 2020 een aanvullend onderzoek naar vaste nest- en verblijfplaatsen uit te voeren van huismus bij de bebouwing in het gehele plangebied, aangezien de huidige beoordeling gebaseerd is op een inventarisatie die niet conform het kennisdocument huismus (BIJ12 2017c) is uitgevoerd.
- De onderzoeksmethode naar steenuil is niet conform het kennisdocument steenuil (BIJ12 2017e) uitgevoerd. Aanvullend onderzoek volgens de richtlijnen in het kennisdocument (drie avondbezoeken in de optimale periode van 15 februari tot en met 15 april) kan worden uitgevoerd in 2020.
- Bij de sloop van een kapschuur aan Waterdijk 5 gaat een roestplaats van kerkuil verloren. In bestaande (kap)schuren in de omgeving zijn voldoende alternatieve roestplaatsen aanwezig en kunnen nieuwe roestplaatsen toegankelijk worden gemaakt door het plaatsen van kerkuilnestkasten.

- Voor de sloop van de schuren aan Waterdijk 1 is een ontheffing wet natuurbescherming noodzakelijk voor het verlies van vaste nest- en verblijfplaatsen van boerenwaluw en huiswaluw.
- Werkzaamheden die broedbiotopen van alle aanwezige vogels beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. Dit is voor de meeste soorten mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering in elk geval op te starten in de periode voor half maart en na eind juli of het onderzoeksgebied te controleren op broedende vogels en nesten binnen de invloedssfeer van het plangebied. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd, maar is het van belang of nesten of eieren van broedvogels worden beschadigd of vernield, ongeacht de datum.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Voorliggende natuurtoets is opgesteld op verzoek van Gemeente Deventer. In 2016 heeft Ecogroen de meest recente natuurtoets voor het bedrijvenpark A1 in Deventer uitgevoerd ten behoeve van de toenmalige Flora- en faunawet (Heinen 2016). Omdat de verspreidingsgegevens ouder dan drie jaar zijn en daardoor niet langer juridisch bruikbaar, heeft de gemeente Ecogroen gevraagd om deze toets en het benodigde aanvullende onderzoek te actualiseren.

Tijdens eerdere onderzoeken zijn waarnemingen in het plangebied gedaan en/of verblijfplaatsen vastgesteld van door de Wet natuurbescherming beschermde soorten. Het gaat om de gewone dwergvleermuis, das, steenmarter, huismus, kerkuil, steenuil, kamsalamander en ringslang (De Gelder 2014, Heinen 2016, Van der Sluis 2011, Van Swichem 2017).

In onderliggende natuurtoets zijn de in 2019 uitgevoerde onderzoeken, effectanalyse en -beoordeling beschreven. Op deze wijze kan worden vastgesteld of ten aanzien van beschermde soorten negatieve effecten ondervonden worden van toekomstige ruimtelijke ingrepen in het plangebied en welke vervolgstappen moeten worden genomen.

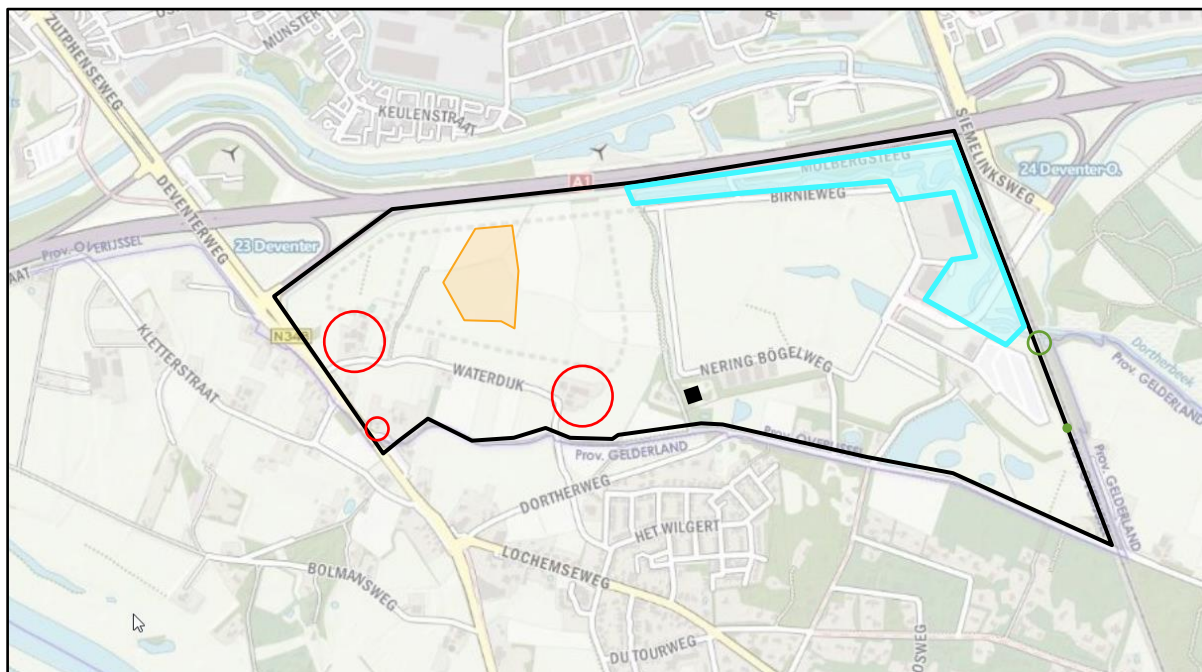
1.2 Huidige situatie en voorgenomen werkzaamheden

Het plangebied ligt ten zuiden van Deventer tussen de rijksweg A1, Deventerweg, gemeentegrens en de spoorlijn naar Zutphen (zie figuur 1.1 volgende pagina en bijlage 1). Het betreft het toekomstige bedrijvenpark A1. Momenteel hebben enkele bedrijven zich al gevestigd, is de infrastructuur deels aangelegd en zijn grote delen van de groene bufferzone en langs de Dortherbeek ingericht.

Gemeente Deventer wil het gebied verder ontwikkelen. De nog niet ingerichte gedeelten worden bouwrijp gemaakt, woningen aan de Waterdijk 1 en 5 en Deventerweg 56-60 worden mogelijk gerenoveerd of gesloopt en in een bosgebiedje aan de Molbergsteeg wil men een bouwkegel uitgeven. Daarnaast heeft de gemeente specifiek gevraagd om een wilg aan de Molbergsteeg te controleren op potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen en vogels.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zijn het wettelijk kader en de onderzoeksmethode beschreven. Vervolgens worden in hoofdstuk 3 de resultaten van het onderzoek per soortgroep vermeld. In hoofdstuk 4 gaan wij in op de effectanalyse en -beoordeling en het nemen van eventuele juridische vervolgstappen. In hoofdstuk 5 zijn de geraadpleegde bronnen weergegeven.

Figuur 1.1 Ligging van het onderzoeksgebied en gebiedsdelen die op specifieke soorten zijn onderzocht. Bron kaart: Open Street Map.
Legenda: zwarte lijn: plangrens, zwart vlak: bouwkvavel in bos, rode cirkel: erf, groene stip: te onderzoeken dassenburcht, groene cirkel: onderdoorgang, bruin vlak: tijdelijke natuur, blauw vlak: Dortherbeek.

Figuur 1.2 Te onderzoeken wilg aan de Molbergsteeg. Bron: Gemeente Deventer.

2. Kader en methode

2.1 Wettelijk kader

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Staatsblad 2016) regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden. In dit rapport gaan wij in op het onderdeel soortbescherming. Voor de volledige wettekst van de Wet natuurbescherming verwijzen wij naar: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/>. In onderstaand kader 2.1 geven we een samenvatting van de relevante wetteksten. In kader 2.2 (volgende pagina) wordt een toelichting gegeven op de aanpassing van de beleidsregels ten aanzien van jaarrond beschermde vogels in de provincie Overijssel. Verwacht wordt dat per 1 november 2019 de egel, wezel, bunzing en hermelijn in Overijssel een zwaardere beschermingsstatus (vergelijkbaar met das) krijgen, omdat deze soorten geschrapt worden van de vrijstellingslijst van de provincie Overijssel (Veldman & Troost 2019).

Kader 2.1 Wet natuurbescherming

Zorgplicht (artikel 1.11)

De Wet eist van iedereen zorgplicht voor de natuur. Zorgplicht is altijd van kracht, ook ten aanzien van niet beschermde natuur. Artikel 1.11 schrijft voor dat niemand moedwillig natuurgebieden of in het wild levende dieren of planten of hun directe leefomgeving mag verstoren, schaden of doden. Dit kan door het achterwege laten van een handeling of door het treffen van maatregelen ter voorkoming van schade of -als zelfs dat niet kan- de ontstane schade zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Een voorbeeld van voorzorg is het werken in de minst kwetsbare periode van soorten.

Soorten (hoofdstuk 3)

Hoofdstuk 3 regelt de bescherming van soorten. De bescherming van soorten is verdeeld over de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10. Het betreft de bescherming van:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), in de praktijk vaak onderverdeeld in:
  - Vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, gierzwaluw en buizerd.
  - Overige vogels, waarvan nesten alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd (periode van nestbouw, ei-leg, broeden en voeren van de jongen op het nest).
- Soorten (exclusief vogels) van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I), zoals bedoeld in artikel 3.5.
- Andere soorten (artikel 3.10), onderverdeeld in:
  - Soorten waarvoor geen vrijstelling geldt.
  - Soorten waarvoor -op basis van de betreffende provinciale verordening- vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt.

Indien effecten niet zijn uit te sluiten moet -voorafgaand aan het vaststellen van een plan- zijn beoordeeld of er uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing. Als er aantoonbaar uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing dan kan het plan worden vastgesteld. Als bij ruimtelijke ingrepen verbodsbepalingen worden overtreden dan is het noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen bij het bevoegd gezag, tenzij gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of activiteit plaatsvindt, soms is dat het rijk. Voor het verkrijgen van een ontheffing moet zijn beschreven hoe de initiatiefnemer er voor zorgt dat schade aan beschermde soorten tot een minimum beperkt blijft, welke mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn, dat alternatieven ontbreken en aan welk wettelijk belang wordt voldaan.

Kader 2.2 Aanpassing beleidsregels Provincie Overijssel jaarrond beschermde vogels

De provincie Overijssel heeft 1 september 2019 nieuwe beleidsregels vastgesteld voor passieve bescherming van de rust- en nestplaatsen van vogels volgens de Wet natuurbescherming. De nieuwe beleidsregels hebben tot gevolg dat de lijst met jaarrond beschermde vogelsoorten is aangepast, de interpretatie van de verbodsbepaling voor vernielen, beschadigen of wegnemen van de Wet natuurbescherming wordt verduidelijkt en dat de toetsing van vogelsoorten met beschermd functioneel leefgebied wordt verduidelijkt.

Wanneer een initiatiefnemer een activiteit of ingreep wil doen op een locatie waar mogelijk jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn waarvan het functioneel leefgebied dient getoetst te worden, dan vraagt de provincie een omgevingsscan. Een omgevingsscan moet duidelijkheid geven over de feitelijke ecologische omstandigheden van de betreffende vogelsoorten ter plaatse. Als uit de omgevingsscan blijkt dat er geen zwaarwegende feiten en/of ecologische omstandigheden voor de betreffende soort op die locatie aan de orde zijn, hebben deze nesten alleen bescherming gedurende balts/nestbouw, broedperiode en verzorging vliegvlugge jongen. Met andere woorden: in het broedseizoen zijn de nesten beschermd (artikel 4.3.1, beleidsregel Overijssel). Buiten het broedseizoen zijn de nesten/nestgebieden van deze vogelsoorten beschermd als er onvoldoende alternatieve nestmogelijkheden zijn.

De beleidsregels zijn 11 juni 2019 gepubliceerd. Dit wijzigingsbesluit is in werking getreden met ingang van 1 september 2019.

2.2 Onderzoeksmethode

Er is een quickscan natuurtoets en soortgericht onderzoek uitgevoerd.

Quickscan natuurtoets, onderdeel soortbescherming

Het onderzoek is gestart met een bureaustudie, waarbij we onder meer de NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) en de resultaten van voorgaande onderzoeken hebben geraadpleegd, met nadruk op het meest recente ecologisch onderzoek uit 2016. Aanvullend hebben wij een veldbezoek uitgevoerd in het gehele plangebied, waarbij we bekende verspreidingsgegevens ter plaatse hebben gecontroleerd en zo nodig aangevuld. Met het uitvoeren van het onderzoek is ook rekening gehouden met de eisen die de gemeente Deventer aan natuurtoetsen stelt (Lam 2017, 2019).

Het veldbezoek voor de quickscan is uitgevoerd op 18 en 20 juni 2019. Tijdens de veldbezoeken was het droog, licht tot half bewolkt en 23 tot 25°C. Het plangebied is onderzocht op aanwezige beschermde flora en fauna. Specifieke aandacht is besteed aan jaarrond beschermde nesten, ringslang, vissen en biotoop voor das, kleine marterachtigen en egel. Tevens is een perceel tijdelijke natuur gecheckt op bijzondere broedvogels.

Soortgericht onderzoek

In onderstaande alinea's wordt de werkwijze per soort(groep) nader beschreven.

Vleermuisonderzoek

Het aanvullende vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het landelijke vleermuisprotocol van 2017 (zie kader 2.3). Hierin is beschreven waar een vleermuisonderzoek (minimaal) aan moet voldoen om het gebruik van een (vaste) verblijfplaats door vleermuizen vast te kunnen stellen. Specifiek gaat het om een avond- en ochtendbezoek in de periode juni-half juli gericht op kraamkolonies/ zomerverblijfplaatsen en

twee avondbezoeken in augustus-september gericht op baltslocaties/paarverblijfplaatsen van vleermuizen.

Bij de onderzoeken is gebruik gemaakt van een batdetector. Met een batdetector worden vrijwel alle vleermuissoorten op naam gebracht. De onderzoeken zijn per locatie door twee personen uitgevoerd bij droog, niet te koud en nagenoeg windstil weer zijn. Alle onderzoeken vonden plaats rond de schemering en in de nachtelijke uren om zo in uit-/invliegende exemplaren vast te stellen. Tevens zijn eventuele vlieg-routes en foerageergebieden vastgesteld tijdens de bezoeken. Voor de precieze data en omstandigheden van de veldbezoeken wordt verwezen naar tabel 2.1.

Tabel 2.1 Veldbezoeken vleermuisonderzoek.

Locatie	Type onderzoek	Datum	Tijdstip (uur)	Temperatuur (°C)	Weertype
Waterdijk 1	kraam- en/of zomerverblijf	21-06-19	03.15-05.15	12	helder, droog, windstil
	kraam- en/of zomerverblijf	15-07-19	21.45-23.45	15	bewolkt, droog, weinig wind
	paar- of winterverblijf	19-08-19	22.00-00.00	15	half bewolkt, droog, windstil
	paar- of winterverblijf	09-09-19	21.00-23.00	12	licht bewolkt, droog, windstil
Waterdijk 5	kraam- en/of zomerverblijf	21-06-19	03.15-05.15	16	helder, droog, weinig wind
	kraam- en/of zomerverblijf	15-07-19	21.45-23.45	16	bewolkt, droog, weinig wind
	paar- of winterverblijf	19-08-19	22.00-00.00	15	helder, droog, weinig wind
	paar- of winterverblijf	09-09-19	21.00-23.00	12	half bewolkt, droog, geen wind
Deventerweg 56-60	kraam- en/of zomerverblijf	06-06-19	21.00-00.00	20	helder, droog, weinig wind
	kraam- en/of zomerverblijf	17-06-19	21.30-12.15	18	licht bewolkt, droog, windstil
	kraam- en/of zomerverblijf	08-07-19	03.30-05.30	13	licht bewolkt, droog, windstil
	paar- of winterverblijf	19-08-19	21.00-23.00	17	licht bewolkt, droog, windstil
	paar- of winterverblijf	12-09-19	05.00-07.15	12	bewolkt, droog, weinig wind

Kader 2.3 Toelichting onderzoeksprotocol voor vleermuisonderzoek

Vleermuizen zijn een belangrijke soortgroep binnen de natuurbescherming. De soorten zijn echter moeilijk te inventariseren, vertonen specifiek gedrag en advies omtrent deze soortgroep is complex. Tegen die achtergrond heeft het Vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus een protocol opgesteld voor de inventarisatie van vleermuizen. Het doel van het protocol is bij te dragen aan de kwaliteit en uniformiteit in onderzoek. Het protocol wordt ondersteund door de Rijksdienst voor

Ondernemend Nederland (RvO) van het Ministerie van EZK en de Zoogdiervereniging. Vleermuisonderzoek blijft echter maatwerk en het protocol geldt daarom als richtsnoer en niet als plicht. Het volgen van het vleermuisprotocol wordt echter wel aangeraden. Het toepassen van het protocol heeft tot doel:

- 1) Dat het bevoegd gezag geen aanvullend onderzoek verlangt bij een ontheffingsaanvraag volgens de Wet natuurbescherming;
- 2) Dat een onderzoek standhoudt in eventuele juridische procedure.

Dassenonderzoek

Op verschillende plekken in het plangebied is onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van dassen. Zo is op 30 en 31 juli 2019 een wildcamera van het type Maginon WK 3 HD opnames gemaakt bij de dassenburcht aan de Waterdijk (bron: M. Oostveen, gemeente Deventer). Bij de dassenburcht in de spoorgreppel ter hoogte van Truckpoint zijn twee wildcamera's opgehangen in de periode van 15 tot en met 29 mei 2019 door S. Westra van Silvavir. Ecogroen heeft van 18 juni tot en met 15 juli bij de droge oeververbinding naast de Dortherbeek onder de spoorlijn ook een wildcamera opgehangen om te onderzoeken of deze doorgang door dassen wordt gebruikt.

Het niet bebouwde deel van het plangebied is onderzocht op dassensporen en wissels. Het veldonderzoek heeft plaats gevonden op 17, 18 en 20 juni 2019 door een deskundig ecooloog van Ecogroen. Tevens is het hele plangebied beoordeeld op geschiktheid als dassenfoerageergebied. Het plangebied is ingedeeld in de klassen marginaal, suboptimaal en optimaal.

Onderzoek kleine marterachtigen en egel

De ecooloog heeft het plangebied onderzocht op biotoopgeschiktheid voor kleine marterachtigen (bunzing, wezel en hermelijn) en egel op 18 en 20 juni 2019. Geschikte biotopen voor zowel kleine marterachtigen als egels zijn in kaart gebracht.

Het onderzoek naar marterachtigen is gebaseerd op de Handreiking kleine marters (Bouwens 2017). Er is speciaal gezocht naar plaatsen met ruigte en schuilmogelijkheden (ruig begroeide bosranden en terreinen).

Egels zijn nachtactief en zijn buiten de periode van winterslaap (oktober tot en met april) zeer actief. Tijdens nachtelijke uren zijn egels vrijwel continu in beweging om voedsel te zoeken, contact te maken met andere egels, nieuw leefgebied te ontdekken, te migreren naar andere leefgebieden of een nest te maken. Daarnaast valt de dagelijkse verplaatsing van nesten naar het voedselterritorium vooral aan het begin en het eind van de nacht (Mulder 1995). Het onderzoek naar de egel is gecombineerd met het onderzoek naar kleine marterachtigen en het vleermuisonderzoek dat is uitgevoerd aan het begin en eind van de nacht in de actieve periode van de egel. Gelet is op rondscharrelende egels die een indicatie zijn voor de aanwezigheid van verblijfplaatsen.

Steenmarteronderzoek

Het onderzoek naar steenmarter is gelijktijdig uitgevoerd met het veldwerk voor de quickscan natuurtoets op 18 en 20 juni 2019. De erven van Waterdijk 1 en 5 en Deventerweg 56-60 zijn bezocht waar gericht gezocht is naar aanwijzingen van vaste verblijfplaatsen aan de hand van aanwezigheid van uitwerpselen en prooiresten. Tevens is tijdens het vleermuisonderzoek gelet op rondlopende steenmarters in de nachtelijke uren.

Onderzoek broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Huismus

Volgens het Kennisdocument Huismus (Bij12 2017c) dienen minimaal twee inventarisatiemomenten in de periode 1 april tot 15 mei met een tussenperiode van minimaal tien dagen te worden uitgevoerd bij goed

weer en overdag, bij voorkeur in de ochtend- of avonduren. Bij de uitvoering van de twee bezoeken wordt met name gelet op territoriaal gedrag (zang, balts) en nestgedrag van huismussen.

Omdat de onderzoeksvraag na de geschikte inventarisatieperiode van huismus is gesteld, zijn alleen tijdens de quickscan de erven en bebouwing eenmalig onderzocht op vaste nest- en verblijfplaatsen van huismus. Het onderzoek is verricht op 18 en 20 juni 2019 en op 27 juni 2019 tussen 11.00 en 12.00 uur (20°C, licht bewolkt, droog, matige wind).

Steenuil

Volgens het Kennisdocument Steenuil (BIJ12 2017e) dienen drie bezoeken in de avondschemering te worden afgelegd in de periode tussen 1 februari-30 april, waarbij de baltsroep van de steenuil wordt afgespeeld om territoriale vogels te lokken om te antwoorden. Daarnaast dient tenminste eenmaal te worden gezocht naar sporen en nestplekken.

De veldbezoeken zijn uitgevoerd buiten de twee voorgeschreven periode volgens het kennisdocument Steenuil (BIJ12 2017e). Het steenuilonderzoek heeft zich gericht op de locatie Waterdijk 5, waar in 2016 een territorium is vastgesteld. Dit erf is bezocht tijdens de twee veldbezoeken voor de quickscan (sporenonderzoek overdag) en aansluitend op de vleermuisbezoeken, in combinatie met het afspelen van het geluid van steenuil.

Kerkuil

Het aantonen van aan- of afwezigheid van kerkuil moet volgens het Kennisdocument Kerkuil (BIJ12d) in de periode 1 februari tot 31 augustus uitgevoerd worden. Aanwezigheid wordt aangetoond met minimaal één waarneming van een paartje in het broedbiotoop, bij territoriaal gedrag (dit kan het hele jaar door, maar vooral in februari en maart) of bij bedelende jongen (meestal vanaf juni). Afwezigheid wordt aangetoond als tijdens drie verspreide bezoeken in de periode van begin februari tot en met half oktober geen aanwezigheid kan worden aangetoond. Tijdens de veldbezoeken op 18 en 20 juni 2019 en aansluitend op de vleermuisbezoeken aan de Waterdijk 5 is bij de aanwezige bebouwing gezocht naar sporen van kerkuil, zoals braakballen, krijtstrepen en nestlocaties.

Overige broedvogels met jaarrond beschermde nesten en beschermde leefomgeving (verordening Provincie Overijssel)

De veldbezoeken waren al uitgevoerd voordat de aangepaste beleidsregels ten aanzien van broedvogels met jaarrond beschermde vogels in Overijssel per 1 september 2019 zijn aangepast. Uiteraard zijn in de uitgevoerde veldonderzoeken ook resultaten naar voren gekomen van broedvogels die op de aangepaste lijst van de provincie zijn opgenomen. Aanvullend hierop hebben wij een bureaustudie uitgevoerd om te bekijken of extra veldonderzoek nodig is, of dat werken met de reeds verkregen gegevens gerechtvaardigd is.

Onderzoek overige broedvogels

Op verzoek van de gemeente Deventer is het perceel dat bestemd is voor tijdelijke natuur in het noordelijk deel van het plangebied tijdens de quickscan onderzocht op aanwezigheid van bijzondere vogelsoorten zoals roodborsttapuit en gele kwikstaart.

Onderzoek ringslang

Onderzoek naar ringslang heeft zich gericht op het zoeken naar zonnende vrouwtjes bij potentiële eiafzetplaatsen in het al ingerichte gedeelte van de Dortherbeek in het noordoostelijk deel van het plangebied, waar in het recente verleden ook ringslangen zijn waargenomen. Naast het langslopen van structuurrijke overgangen is dit één van de methoden die het Netwerk Groene Bureaus (NGB 2017) aangeeft. Wel schrijft de methode van NGB 2017 voor dat er drie veldbezoeken plaats moeten vinden. Het onderzoek in dit plangebied heeft plaats gevonden op 18 juni en 15 juli 2019 waarbij er dus één ronde minder gelopen is. Reden hiervoor is dat het onderzoek heeft plaatsgevonden in het reeds ingerichte gebied, hier vinden geen werkzaamheden plaats. Doel van het onderzoek was het verkrijgen van een globaal beeld en zicht op de mate waarin geschikt biotoop aanwezig is.

Poelenonderzoek

In de groene bufferzone en langs de Dortherbeek zijn in totaal 10 poelen aangelegd. Deze zijn door de KNNV Deventer in 2017 geïventariseerd met een schepnet op vissen en amfibieën. Er is specifiek gezocht naar de kamsalamander (Van Swichem 2017). Er is door Ecogroen geen aanvullend veldonderzoek uitgevoerd.

Onderzoek wilg Molbergsteeg

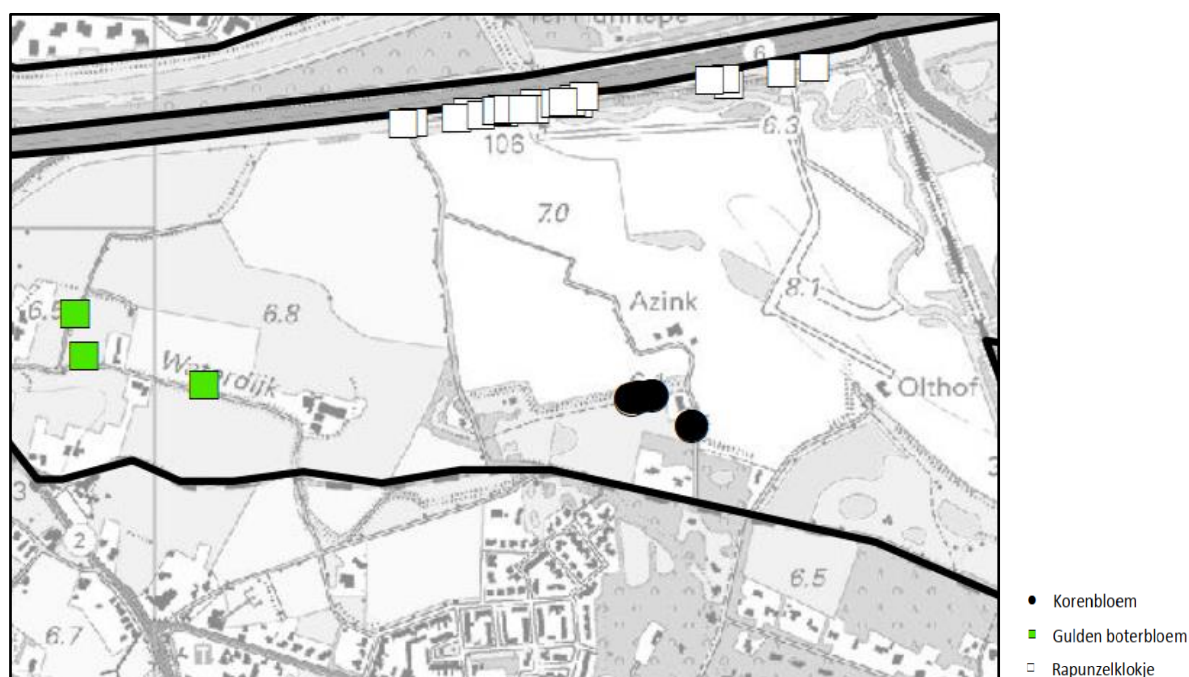
Door de gemeente Deventer is specifiek gevraagd om te kijken naar de meerstammige wilg aan de Molbergsteeg. Deze wilg voldoet niet aan de veiligheidseisen en wordt daarom gekapt. Ecogroen heeft de boom onderzocht op potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen en nesten van vogels. Het onderzoek heeft tijdens de quickscan op 18 en op 20 juni 2019 met een hoogwerker plaatsgevonden.

3. Resultaten soortonderzoek

3.1 Flora

Tijdens het veldbezoek zijn geen wettelijk beschermde plantensoorten aangetroffen in het plangebied. Ook zijn er geen planten aanwezig van de operationele lijst beschermde soorten (Lam 2019). Op basis van de aangetroffen soortensamenstelling en terreingesteldheid (agrarisch gebied, industrieterrein, ruigtes, bosschages en natuurontwikkelingsgebied) en bekende verspreidingsgegevens (NDFP 2019, Heinen & Brendeke 2017) worden in de dergelijke (beschermde) planten ook niet verwacht.

In eerder onderzoek (Heinen & Brendeke 2017) zijn ook Rode Lijstsoorten geïnventariseerd. Dit is in 2019 niet herhaald. In 2017 bleken de volgende soorten van de Rode Lijst aanwezig: rapunzelklokje, gulden boterbloem en korenbloem (zie figuur 3.1). Deze soorten werden met name aangetroffen in bermen en taluds. Ook komen de volgende aandachtsoorten voor op het voor bedrijven bestemde gedeelte: grote kaardenbol, gewone vogelmelk, grasklokje, geel walstro, echte koekoeksbloem, grote ratelaar. In de groene bufferzone zijn vermeldenswaardige groeiplaatsen aanwezig van hoge cyperzegge, bleekgele droogbloem, pilzegge en klein vogelpootje.

Figuur 3.1 Rode Lijstsoorten in het plangebied. Uitsnede: Heinen & Brendeke (2017).

Invasieve exoten

In het plangebied zijn enkele locaties met invasieve plantensoorten waargenomen (zie figuur 3.2). Het betreft Japanse duizendknoop, reuzenbalsemien en reuzenberenklauw. Deze soorten staat erom bekend de inheemse flora weg te concurreren. Reuzenbalsemien en reuzenberenklauw staan op de Unielijst van invasieve exoten (NVWA 2019, zie kader 3.1 volgende pagina).

Figuur 3.2 Invasieve planten in het plangebied. Uitsnede: Heinen & Brendeke (2017).

Kader 3.1 Invasieve exoten op de Unielijst (bron: NVWA 2019)

Per 3 augustus 2016 geldt een Europees verbod (EU-exotenverordening 1143/2014) op bezit, handel, kweek, transport en import van een aantal schadelijke exotische planten en dieren. Deze soorten staan op de zogenaamde Unielijst.

Deze invasieve exoten zijn op de Unielijst geplaatst omdat ze in delen van de EU schade (kunnen gaan) toebrengen aan de biodiversiteit en/of ecosysteemdiensten. Ze kunnen ook nadelige gevolgen hebben voor de menselijke gezondheid, veiligheid of de economie. Men mag onder andere geen handeldrijven met een soort die op de Unielijst staat. Verder geldt voor lidstaten de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen en te verwijderen of de populatie zodanig te beheren dat verspreiding en schade zoveel mogelijk wordt voorkomen.

3.2 Vleermuizen

Vleermuizen zijn beschermd onder de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (artikel 3.5 Wet natuurbescherming). Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 3.2 op de volgende pagina). In deze paragraaf worden de onderdelen nader beschreven en op welke wijze ze beschermd zijn.

Kader 3.2 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamverblijven/ zomerverblijven, baltslocaties/ paarverblijven en winterverblijven. Verstoring, beschadiging, vernietiging of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Voor oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jarenlang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Foerageergebieden

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foeragegebied voor vleermuizen. Foeragegebied van vleermuizen geniet binnen de Wet natuurbescherming echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Verblijfplaatsen

Er zijn in het plangebied op twee locaties verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen vastgesteld:

- Waterdijk 1: twee zomerverblijfplaatsen in de linker voorzijde van het woonhuis achter het dakbeschot;
- Deventerweg 60: onder de nok van de achtergevel van het woonhuis zijn aan het eind van de kraamperiode op 9 juli 2019 zes invliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen (zie figuur 3.3) en later in het seizoen nog drie baltsende dieren. Het betreft mogelijk een zomerverblijfplaats van zes gewone dwergvleermuizen bestaande uit mannetjes en mogelijk jonge dieren die nog niet deelnemen aan de voortplanting óf een kleine kraamverblijfplaats van volwassen vrouwtjes met vliegvlugge jongen. De locatie wordt ook als paarverblijfplaats gebruikt.

Figuur 3.3 Still uit video-opname van vijf van de zes invliegende gewone dwergvleermuizen bij Waterdijk 60. Bron: Bastiaan Tolkamp, Ecogroen.

Foerageergebieden en vliegroutes

Het plangebied is foerageergebied voor een aantal vleermuissoorten zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, grootoorvleermuis en rosse vleermuis. Er zijn geen essentiële of belangrijke vliegroutes van vleermuizen aanwezig in het plangebied vastgesteld.

3.3 Grondgebonden zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren van de Habitatrictlijn en Verdragen van Bern en Bonn

Vaste verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren die zijn opgenomen op Habitatrictlijn en de Verdragen van Bern en Bonn zijn niet aangetroffen en worden op basis van het veldbezoek, aangetroffen terreinkenmerken en bekende verspreidingsgegevens (NDFP 2019) en eerder door Ecogroen uitgevoerd onderzoek niet verwacht in het plangebied. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Grondgebonden zoogdieren (nationaal beschermd) zonder provinciale vrijstelling

Das

Verblijfplaatsen

In het plangebied komen met zekerheid twee vaste verblijfplaatsen van das voor (zie bijlage 2). Eén burcht is aanwezig in een bosje ten zuiden van de Waterdijk (Heinen 2016). Op camerabeelden zijn drie dassen waargenomen op deze locatie (bron: M. Oostveen, Gemeente Deventer).

In een greppel bij de spoordijk ter hoogte van Truckpoint is een tweede bewoonde burcht aanwezig. Het betreft een burcht bestaande uit vijf hopen, waarvan één in de spoordijk. Hier zijn twee volwassen dassen en één jong waargenomen zodat sprake is van een bewoonde kraamburcht (bron: S. Westra, Silvavir).

Wissels en sporen

Ter hoogte van het spoortalud over de Dortherbeek is tijdens veldonderzoek dat is uitgevoerd door Ecogroen een oude latrine met putjes aangetroffen. Uit het onderzoek dat wij met een cameraval hebben uitgevoerd bleek dat de droge oeververbinding bij het spoor niet wordt belopen door dassen. Twee wissels dwars op het spoor zijn niet met zekerheid vastgesteld. Overige wissels en sporen leiden vanuit de twee burchten met name naar de groene bufferzone.

Foerageergebied das

Het plangebied is beoordeeld op geschiktheid als foerageergebied voor das (zie kaartbeeld in bijlage 2). In tabel 3.1 is zijn de oppervlaktes van het foerageergebied per klasse weergegeven. Hooilanden en bemeste graslanden in kleinschalig landschap zijn aan te merken als optimaal foerageergebied. Meer groot-schalige graslanden zijn weergegeven als suboptimaal foerageergebied en bosgebieden en akkers als marginaal leefgebied. Door de aanleg van de groene bufferzone is in de loop der jaren het areaal optimaal foerageergebied vergroot vanwege de aanplant van hagen, bosjes en houtsingels en het bloemrijk beheer van graslanden.

Tabel 3.1 Beoordeling foerageergebied dat met oppervlakte in ha.

Beoordeling foerageergebied	Oppervlakte in ha
Marginaal	53,1
Suboptimaal	18,6
Optimaal	34,9
Totaal	106,6

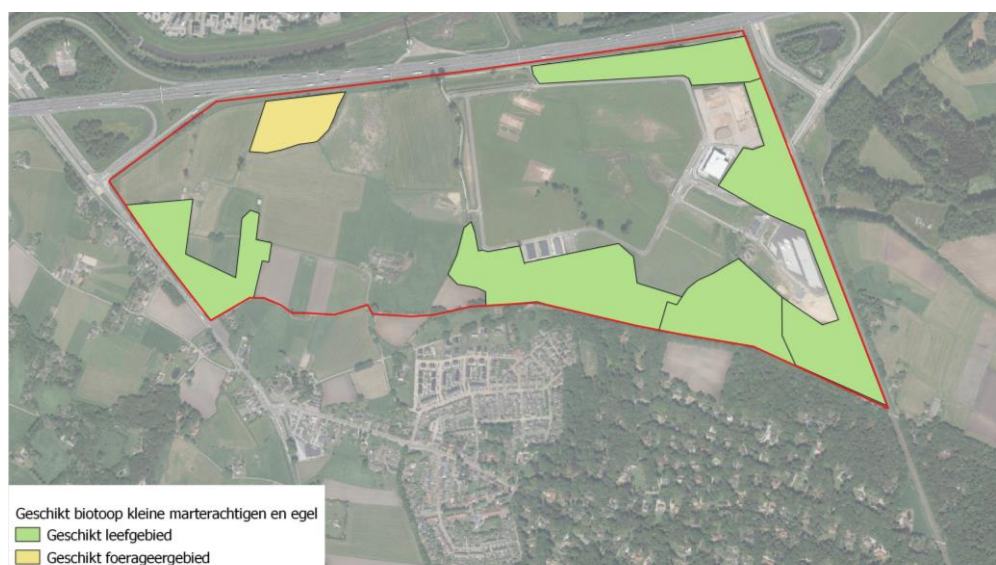
Kleine marterachtigen en egel

Zowel kleine marterachtigen (bunzing, wezel en hermelijn) als de egel hebben de voorkeur voor structuurrijk kleinschalig (cultuur)landschap met voldoende dekking. Lijnvormige landschapselementen zijn belangrijk als verbinding binnen het leefgebied, maar ook tussen de verschillende leefgebieden. De verbindingen moeten voldoende dekking bieden door dichte vegetatie (Bouwens 2017).

Kleine marters maken gebruik van een aantal rustplaatsen die ook kunnen dienen als voortplantingsplaats. Hiervoor gebruiken de marters vaak oude hopen van andere dieren. In de winter zijn de kleine marters afhankelijk van goed geïsoleerde rustplaatsen.

De egel voelt zich in allerlei biotopen thuis, als er maar voldoende voedsel en schuilgelegenheid is. Overdag houdt de egel zich meestal schuil onder struiken en bosschages, in composthopen of houtwallen. In de bebouwde omgeving van dorpen en steden heeft de egel zich goed weten aan te passen (Veldman & Troost 2019).

Uit het biotoopgeschiktheidsonderzoek blijkt dat 33,7 ha geschikt foerageer- en voortplantingsgebied voor kleine marterachtigen en egel aanwezig is. Het perceel met tijdelijke natuur (2,7 ha) is alleen geschikt als foerageergebied, omdat er geen dekking is in de vorm van struiken, ruigtes of struweel. De beoordeling van geschikt leefgebied is weergegeven in figuur 3.4.

Figuur 3.4 beoordeling van geschikt voortplantings- en foerageergebied voor kleine marterachtigen en egel. Bron achtergrond: PDOK.

Steenmarter

Er zijn in de bebouwing in het plangebied oude en verse sporen aangetroffen van steenmarter. In de kap-schuur aan Waterdijk 5 is een verse keutel van steenmarter gevonden. In het bosje aan de Molbergsteeg, waar een bouwka-vel is gepland, staat een niet bewoonde marterkist in een takkenhoop. Net buiten het plangebied (Deventerweg 48) zijn recente latrines aangetroffen. Er zijn geen vaste verblijfplaatsen van steenmarter in het plangebied aanwezig, gevonden sporen zijn van zwervende dieren. Dit blijkt ook uit de eerder door Ecogroen uitgevoerde onderzoeken (Ecogroen 2011, 2014 en 2016).

Overige nationaal beschermde zoogdieren zonder provinciale vrijstelling

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen vaste verblijfplaatsen van overige nationaal be-schermd zoogdieren zonder provinciale vrijstelling aangetroffen zoals eekhoorn. Deze soorten worden op basis van veldbezoek, terreinkenmerken en bekende verspreidingsgegevens (NDFP 2019) en eerder door Ecogroen uitgevoerd veldonderzoek uitgesloten in het plangebied.

Nationaal beschermde soorten met provinciale vrijstelling

In het plangebied zijn vaste verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdiersoorten aangetroffen en/of te verwachten. Dit zijn onder andere mol, huisspitsmuis, bosspitsmuis spec., konijn, rosse woelmuis, en bos-muis. Bij de geplande ingrepen kunnen enkele exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren ge-schaad worden. In voorliggende situatie geldt in de provincie Overijssel automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is.

3.4 Broedvogels

Van veel broedvogels zijn nesten alleen tijdens het broedseizoen beschermd. Nestlocaties kunnen dan buiten het broedseizoen zonder overtreding van de Wet natuurbescherming verwijderd worden. Voor een aantal broedvogelsoorten geldt echter dat de nestlocaties, inclusief de functionele omgeving, jaar-rond beschermd zijn (zie kader 3.3).

Kader 3.3 Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt verstaan: in functie zijnde nesten van de boomvalk, buizerd, gierwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw.

Vanaf september 2019 zijn in Overijssel ook in functie zijnde nesten van boerenwaluw, bosuil, huiswaluw, raaf, torenvalk, zeearend en zwarte specht jaarrond beschermd. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (zie ook bijlage 3).

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Huismus

Tijdens het veldbezoek op 27 juni 2019 zijn, buiten de optimale inventarisatieperiode, vijf territoria van huismus op het erf van Deventerweg 58 aangetroffen. Opgemerkt dient te worden dat dit onderzoek niet volgens het geldende kennisdocument Huismus (Bij12 2017c) heeft plaatsgevonden.

Steenuil

Heinen (2016) maakt nog melding van een territoriumindicerende waarneming van steenuil op Waterdijk 5. Sinds de winter van 2017/2018 is de steenuil door de bewoner niet meer waargenomen. Ook tijdens de veldbezoeken voor de quickscan en de vleermuisbezoeken zijn geen sporen aangetroffen van steenuil. Ook voor deze soort geldt dat er geen onderzoek volgens de richtlijnen in het geldende kennisdocument Steenuil (Bij12 2017e) heeft plaatsgevonden.

Kerkuil

Tijdens de veldbezoeken op 18 en 20 juni 2019 en aansluitend op de vleermuisbezoeken op het zelfde perceel zijn onder de kapschuur aan Waterdijk 5 op roestplaatsen oude en verse braakballen en uitwerpselen van kerkuil aangetroffen. Ook in het verleden zijn roestplaatsen van kerkuil bekend elders in het plangebied (Heinen 2016). Aangenomen mag worden dat de kerkuil nog in deze kapschuur aanwezig is.

Overige jaarrond beschermde rust- en nestplaatsen van vogels

De provincie Overijssel heeft op 1 september 2019 nieuwe beleidsregels vastgesteld voor passieve bescherming van de rust- en nestplaatsen van vogels volgens de Wet natuurbescherming. Hierin zijn aanvullende eisen gesteld en bestaande regels verduidelijkt betreffende de bescherming van rust- en nestplaatsen van vogels. In dit kader zijn extra gegevens verzameld over het voorkomen van vogels met jaarrond beschermde rust- en nestplaatsen.

Op de Waterdijk 1 zijn in totaal acht nesten aangetroffen van boerenzwaluw en huiszwaluw. De nesten van deze soorten zijn per 1 september 2019 jaarrond beschermd in Overijssel. Van de lijst van categorie 5 soorten (soorten waarvan moet worden getoetst of voldoende functioneel leefgebied aanwezig blijft) zijn boomkruiper, boomklever, grote bonte specht, ijsvogel, spreeuw en zwarte roodstaart in het plangebied aanwezig.

Overige broedvogels

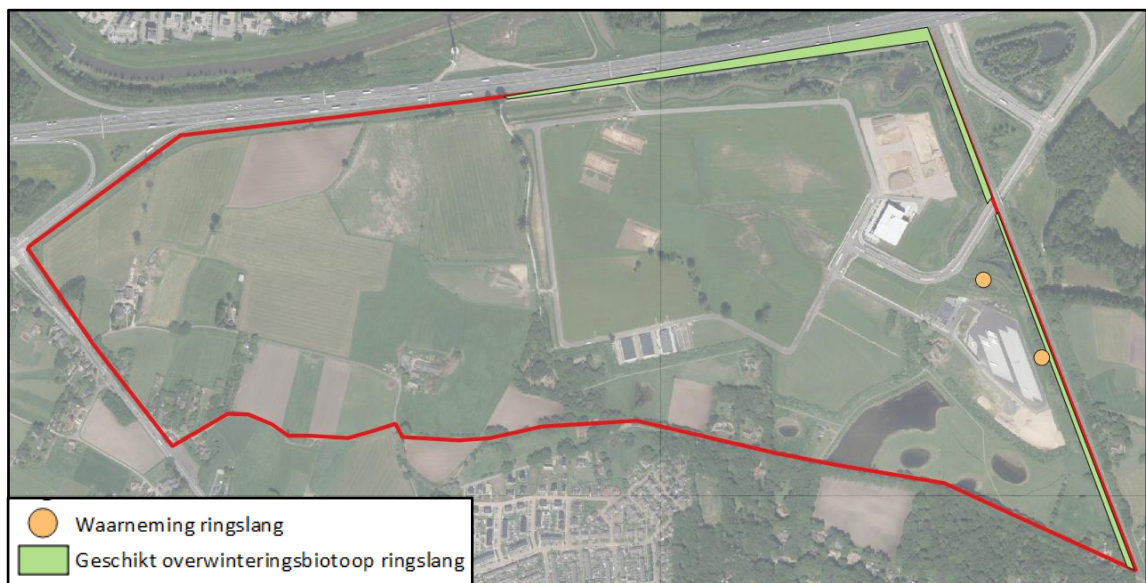
In het plangebied zijn algemene broedvogels van bebouwing, opgaande beplanting, struweel, open gebied en water aanwezig. Op het perceel van de tijdelijke natuur zijn roodborsttapuit en gele kwikstaart niet aangetroffen tijdens het veldbezoek in 2019. Daar was wel een grasmus waargenomen. Eén zingende roodborsttapuit was aanwezig in de westelijke rand van de natuurontwikkeling langs de Dortherbeek.

3.5 Reptielen

Ringslang

Tijdens het veldbezoek zijn twee waarnemingen gedaan van ringslang op 18 juni 2019 en 15 juli 2019 langs de Dortherbeek (zie figuur 3.5). In het plangebied komt geschikt voortplantings-, foerageer- en overwinteringsbiotoop van ringslang voor in de omgeving van waterrijke habitats. Voortplantingsplaatsen van ringslangen worden doorgaans gevonden in blad-, compost- en mesthopen. Langs de Dortherbeek en in de groene bufferzone komen overhoekjes en hopen met organisch materiaal voor die kunnen dienen als voortplantingslocatie. De ruigten langs de beek en de graslanden en het struweel in de groene bufferzone zijn geschikt als foerageergebied. Overwinteringsplekken bevinden zich op vorstvrije en droge plaatsen,

veelal onder de grond in onder andere konijnenholen, dijken en broeihopen. Deze zijn in het plangebied aanwezig in het talud van de A1 en in de spoordijk.

Figuur 3.5 Waarnemingen van ringslang en biotoopbeoordeling (bron achtergrond: PDOK).

Overige reptielen

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFP 2019) worden in het plangebied en in de directe omgeving geen voortplanting of vaste verblijfplaatsen verwacht van overige reptielen.

3.6 Amfibieën

Op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken en verspreidingsgegevens wordt voortplanting en overwintering van de in de Habitatrictlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde amfibieën uitgesloten, uitgezonderd kamsalamander.

Kamsalamander

In de NDFP (augustus 2019) zijn in het plangebied drie waarnemingen bekend van kamsalamander (twee uit 1992 en één uit 2012). Tijdens de inventarisatie door de KNNV Deventer (Van Swichem 2017) is alleen in de Kruklandpoel één jonge kamsalamander aangetroffen (zie figuur 3.6). Uit veldonderzoek uitgevoerd door Ecogroen blijkt dat in de directe omgeving van deze poel optimaal overwinteringsbiotoop voor deze soort aanwezig is.

Figuur 3.6 Locatie van de Kruklandpoel met de waarneming van kamsalamander (oranje stip) binnen het plangebied (van Swichem 2017). Bron achtergrond: PDOK.

Overige amfibieën

Uit veldonderzoek blijkt dat in het plangebied voortplanting en overwintering van algemene soorten amfibieën zoals kleine watersalamander, gewone pad, bastaardkikker, meerkikker en bruine kikker te verwachten is in poelen en watergangen, ruigtes, (muizen)holen en de strooisellaag van bomen en struiken.

3.7 Overige soortgroepen

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen, bekende verspreidingsgegevens (NDFP 2019) en eerder uitgevoerd veldonderzoek (Ecogroen 2011, 2014 en 2016) wordt in het plangebied en in de directe omgeving geen voortplanting of vaste verblijfplaatsen verwacht van overige beschermde vissen, ongewervelden en weekdieren uit de Wet natuurbescherming.

3.8 Wilg aan de Molbergsteeg

Uit veldonderzoek blijkt dat in de onderzochte wilg aan de Molbergsteeg geen potentiële verblijfplaatsen voor vlermuizen of jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn. De holtes zijn vermolmd en doorgerot en als verblijfplaats ongeschikt. Wel zijn er resten van oude nesten in de boom aangetroffen. Vervolgstappen ten aanzien van aanvullend onderzoek naar vlermuizen of jaarrond beschermde broedvogels of het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming zijn niet aan de orde.

4. Effectbeoordeling

4.1 Flora

In het plangebied zijn geen in de Wet natuurbescherming beschermde plantensoorten aangetroffen. Het nemen van juridische vervolgstappen ten aanzien van de soortgroep flora is in het kader van de Wet natuurbescherming niet aan de orde. Wel dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van soorten van de Rode Lijst. Vanuit de zorgplicht aan te bevelen om de groeiplaatsen van gulden boterbloem en rapunzelklokje tijdens werkzaamheden te ontzien, te beschermen of indien mogelijk te verplaatsen naar een vergelijkbaar biotoop. De korenbloem is een eenjarige soort van pioniersituaties en akkers. Door graaf- en grondwerkzaamheden is er altijd wel geschikt biotoop voor deze soort aanwezig in het plangebied.

Invasieve plantensoorten

In het plangebied zijn enkele invasieve plantensoorten aangetroffen. Wij bevelen aan om deze groeiplaatsen geheel te verwijderen, anders bestaat de kans dat de soorten zich over het plangebied verspreiden, zeker als door de vele grond- en graafwerkzaamheden grond wordt verplaatst.

4.2 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

In het plangebied zijn twee verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen vastgesteld, namelijk aan de Waterdijk 1 en de Deventerweg 60.

Wanneer het woonhuis aan de Waterdijk 1 wordt gesloopt, verdwijnen twee zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis. Vervolgstappen zijn daarom aan de orde. Overigens, wanneer alleen de schuren worden gesloopt treedt er geen negatief effect op verblijfplaatsen van vleermuizen op en zijn vervolgstappen niet aan de orde. Indien de bebouwing aan de Deventerweg 60 wordt gesloopt verdwijnen een zomerverblijfplaats of een kleine kraamkolonie van zes gewone dwergvleermuizen, die tevens dient als paarverblijfplaats van drie gewone dwergvleermuizen.

Het is volgens artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming verboden om de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen opzettelijk te beschadigen of te vernielen. Door de sloop van de bebouwing worden vaste rustplaatsen van gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis vernield. Voor de sloop dient een ontheffing Wet natuurbescherming te worden aangevraagd bij bevoegd gezag (Provincie Overijssel):

- Bij de ontheffingsaanvraag dient een onderbouwing te worden meegestuurd waarin duidelijk wordt welke functie het plangebied heeft voor vleermuizen, welke effecten optreden en op welke wijze effecten voorkomen worden. De beoordelingstermijn van een ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming is 13-20 weken.
- Bij de planning van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de seizoensactiviteit van vleermuizen om verstoring in de meest kwetsbare perioden (kraam-, paar- en/of overwinteringsperiode) te voorkomen. Voor deze locatie is de meest geschikte periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden 1 april - 1 november (weersafhankelijk).

- Voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden is het noodzakelijk om de bestaande verblijfplaatsen ongeschikt te maken voor vleermuizen. Hiervoor zijn verschillende manieren, zoals het creëren van tocht om verblijfplaatsen onaantrekkelijk te maken. Een vleermuisdeskundige kan vervolgens controleren of de verblijfplaatsen inderdaad niet langer in gebruik zijn.
- Ter vervanging van de te verwijderen verblijfplaatsen dienen tijdig voorafgaand aan de sloop vervangende (tijdelijke en permanente) verblijfplaatsen te worden gerealiseerd.
- In eventuele nieuwbouw in het plangebied kunnen permanente voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis worden aangebracht.

Foerageergebied en vliegroutes

Gezien de aanwezigheid van bebouwing en een groene omgeving is foerageergebied ruim voorhanden en is er geen sprake van onmisbaar foerageergebied. In het plangebied is geen sprake van onmisbare of belangrijke vliegroutes. Vervolgstappen voor foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn niet aan de orde.

4.3 Grondgebonden zoogdieren

Das

Als gevolg van de verdere inrichting van het plangebied is het mogelijk dat vaste verblijf-, rust- of voortplantingsplaatsen en foerageergebied van das tijdens en na uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden worden vernield, beschadigd of verontrust. Voor deze ingrepen is het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming en het nemen van mitigerende maatregelen noodzakelijk.

Aantasting van de functionaliteit van het leefgebied van de das kan aan de orde zijn als het geschikte habitat waar de das voorkomt in kwantiteit of kwaliteit afneemt, waardoor de burchten niet meer de functie van vaste voortplantingsplaats of rustplaats kunnen vervullen.

Factoren die van invloed zijn op een dassenburcht (hoofdburcht, bijburcht, vluchtpijp) als voortplantingsplaats of rustplaats goed kan functioneren, zijn:

- Voldoende rust op en rond de burcht;
- Voldoende gebied waarin het grootste deel van het jaar voedsel gevonden kan worden, zoals vochtige weilanden, hoogstamboomgaarden (primair voedselgebied);
- Voldoende gebied waarin tijdens voor de das belangrijke perioden van het jaar voedsel te vinden is, zoals maïsakkers;
- Voldoende landschapselementen waar dassen zich langs kunnen verplaatsen tussen de burcht en het foerageergebied en tussen burchten onderling, of waar ze dekking kunnen vinden, zoals hagen en singels en houtwallen, kleine bosjes en overhoekjes;
- Voldoende migratieroutes tussen de burchten die gebruikt worden en het foerageergebied (wissels).

Burchten, bijburchten en vluchtpijpen

Tijdens en na uitvoering van de werkzaamheden zijn geen negatieve gevolgen in de vorm van vernieling, beschadiging of verstoring van de burcht, bijburchten en vluchtpijpen langs de spoorlijn. Voorgenomen werkzaamheden (zie bijlage 1) hebben mogelijk wel een negatief effect op de functionaliteit van de

burcht, bijburchten en vluchtpijpen die voorkomen bij de Deventerweg 52 tijdens de uitvoering en na realisatie. Tijdens de uitvoering kan de functionaliteit van de burcht, bijburchten en vluchtpijpen verminderen door verstoring en verdwijnen van foerageergebied.

Foerageergebied en wissels

Aantasting van de functionaliteit van het leefgebied treedt op door verstoring of een afname van kwantiteit of kwaliteit van geschikt foerageergebied of het (gedeeltelijk) opheffen of blokkeren van wissels en looproutes. Wissels of looproutes zijn in kaart gebracht. Zie hiervoor bijlage 2.

Kader 4.1 Ter overweging

Een geschiktheidsbeoordeling van het foerageergebied en onderzoek naar wissels buiten het plangebied is niet uitgevoerd. Hierdoor is onduidelijk welk percentage van het gehele foerageergebied per dassenfamilie aanwezig is binnen het plangebied. Daarnaast is onduidelijk waar de territoriumgrens tussen beide families ligt. Hierdoor kan geen goede beoordeling gegeven worden voor het leefgebied van de dassenfamilie die de burcht in de groene bufferzone heeft liggen. Aannemelijk is dat voorgenomen werkzaamheden niet van invloed zijn op de grootte van het foerageergebied van deze familie. Maar zeker is dat niet.

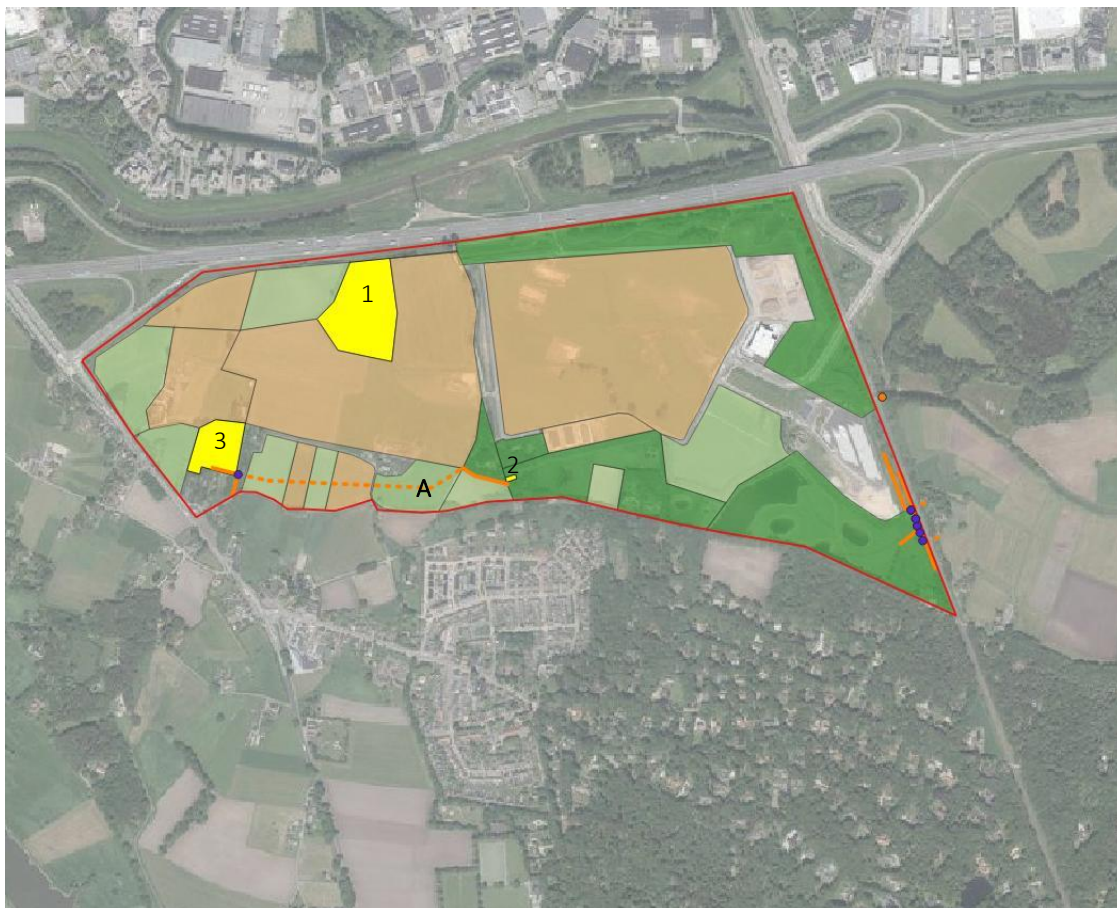
Voor de dassenfamilie met de burcht ter hoogte van Deventerweg 52 is onduidelijk op welke wijze en mate de geschikte foerageergebieden binnen het plangebied gebruikt worden, aangezien deze familie niet beschikt over een voldoende geschikt foerageergebied direct grenzend aan de burcht en vluchtpijpen. Aannemelijk is dat deze familie meer geschikt foerageergebied buiten het plangebied heeft.

Op basis van de nu beschikbare veldinformatie wordt onderstaande effectbeoordeling gegeven

Het plangebied is beoordeeld op geschiktheid van foerageergebied, waarbij onderscheid gemaakt is tussen optimaal, suboptimaal en marginaal foerageergebied. Zie hiervoor bijlage 2. In het plangebied is in totaal 35 ha optimaal foerageergebied aanwezig waarvan 4,9 ha optimaal foerageergebied dat bij voorgenomen werkzaamheden deels verloren gaat. Er zijn plannen om perceel A om 1,9 ha te vormen van suboptimaal naar optimaal biotoop voor das (zie totaal in tabel 4.1). Uiteindelijk verdwijnt er dus 3 ha optimaal foerageergebied van 35 ha. Optimaal beoordeelde percelen die verloren gaan door uitvoering van voorgenomen activiteiten zijn weergegeven in figuur 4.1.

Tabel 4.1 Verlies en verbetering van optimaal foerageergebied in ha per perceel, zie hiervoor ook figuur 4.1.

Perceelnummer	Oppervlakte (ha)
1	Verlies 3,4
2	Verlies 0,1
3	Verlies 1,4
A	Verbetering 1,9
Totaal	Verlies 3 ha

Figuur 4.1 In geel staan de percelen 1 t/m 3 met optimaal foerageergebied voor das die verloren gaan door uitvoering van voorgenomen werkzaamheden. Perceel A wordt verbeterd van suboptimaal naar optimaal biotoop. Bron achtergrond: PDOK.

De kwaliteit en kwantiteit van optimaal foerageergebied en wissels behorend bij de burcht, bijburchten en vluchtpijpen langs de spoorlijn ondervinden geen negatieve effecten ten gevolge van de voorgenomen werkzaamheden. Het foerageergebied en de wissels behorend bij de burcht en vluchtpijpen ter hoogte van Deventerweg 52 ondervinden zeker negatieve gevolgen door de voorgenomen werkzaamheden in de vorm van (tijdelijke) afname kwaliteit en kwantiteit foerageergebied, onderbreking van looproutes en verstoring. Indien deze negatieve gevolgen leiden tot het verlaten van de burcht, bijburchten en vluchtpijpen door de dassenfamilie of het niet duurzaam voortbestaan van deze dassenfamilie, zijn de voorgenomen werkzaamheden ontheffingsplichtig.

Voorwaarden bij uitvoering van werkzaamheden

- Niet werken in het leefgebied van de das in de kwetsbare periode (december-half juli);
- Niet werken binnen een straal van 20 meter rondom de burcht;
- Geen werkzaamheden uitvoeren tussen zonsopkomst en zonsopgang in een straal van 200 meter rondom de burcht.

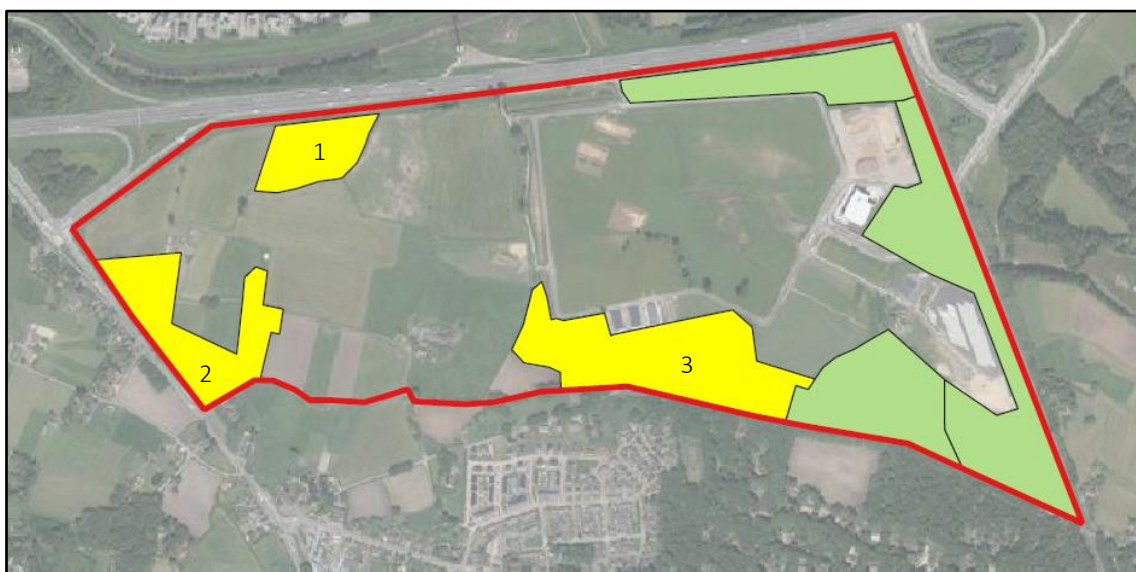
Bij uitvoering van voorgenomen werkzaamheden is een ontheffing noodzakelijk voor verlies van geschikt foerageergebied en verstoring van de wissels en looproutes behorend bij de burcht, bijburchten en vluchtpijpen ter hoogte van Deventerweg 52.

Voor een goede beoordeling van de mogelijk negatieve effecten door voorgenomen werkzaamheden op de kwaliteit en kwantiteit van het foerageergebied en wissels is aanvullend onderzoek noodzakelijk buiten het plangebied.

Overige nationaal beschermde soorten (zonder provinciale vrijstelling)

Kleine marterachtigen en egel

In hoofdstuk 3 op figuur 3.2 is op basis van het veldbezoek een geschiktheidsbeoordeling van het plangebied weergegeven voor kleine marterachtigen en egel. In het plangebied is 33,7 ha geschikt leefgebied en nog 2,7 ha geschikt foerageergebied (perceel 1 in figuur 4.2) aanwezig. Na de uitvoering van voorgenomen ontwikkelingen treedt verlies van leefgebied van kleine marterachtigen en egel op. Dit is weergegeven in figuur 4.2 in geel. Perceel 1 is geschikt foerageergebied, perceel 2 en 3 zijn geschikt leefgebied. In totaal is na uitvoering van voorgenomen ontwikkeling een verlies van 16,5 ha geschikt foerageergebied en 13,8 ha geschikt leefgebied (zie ook tabel 4.2).

Figuur 4.2 Verlies leefgebied en foerageergebied kleine marterachtigen en egel. Bron achtergrond: PDOK.

Tabel 4.2 Verlies van geschikt foerageergebied en leefgebied van kleine marterachtigen en egel.

Perceelnummer	Oppervlakte (ha)	Functie
1	2,7	Geschikt foerageergebied
2	5,2	Geschikt leefgebied
3	8,6	Geschikt leefgebied
Totaal	16,5	

Bij de inwerkingtreding van de aangepaste beleidsregels ten aanzien van overige nationaal beschermde soorten met provinciale vrijstelling (verwacht 1 november 2019), is verlies van leefgebied (rust- en voortplantingsplaatsen, onmisbaar foerageergebied en verbindingen) ontheffingsplichtig. Nader veldonderzoek moet aantonen welke soorten kleine marterachtigen aanwezig zijn en op welke manier de kleine marterachtigen en egel gebruik maken van het plangebied. Op basis van nader onderzoek kan bepaald worden wat de effecten zijn van de voorgenomen ontwikkelingen en mogelijke maatregelen uitgewerkt worden. De voorgenomen ontwikkelingen hebben geen negatieve effecten op het geschikt leefgebied in de groene bufferzone. Nader veldonderzoek moet worden gericht op de percelen 1-3 en de tussenliggende gebieden die mogelijk een verbindingfunctie hebben.

Steenmarter

In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van steenmarters aangetroffen. Aangetroffen sporen zijn van zwerfende exemplaren, vervolgstappen zijn niet aan de orde voor steenmarter.

Overige nationaal beschermde zoogdieren zonder provinciale vrijstelling

Overige soorten uit deze categorie worden op basis van veldbezoek, terreinkenmerken en bekende verspreidingsgegevens (NDDF, geraadpleegd op 18 juli 2019) uitgesloten in het plangebied. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

4.4 Broedvogels

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Huismus

Onderzoek naar huismus is niet uitgevoerd volgens de geldende standaard. Het kan zijn dat bevoegd gezag de gebruikte inventarisatiemethode daarom onvoldoende vindt. In dat geval moet aanvullend onderzoek uitgevoerd worden in 2020 volgens de richtlijnen in het kennisdocument (Bij12 2017c). Dit onderzoek bestaat uit twee dagbezoeken in de optimale periode van 1 april tot en met 15 mei.

Huismus gebruikt kleine ruimtes onder de dakpannen van woonhuizen en gebouwen. Door de sloop van het woonhuis aan de Deventerweg 58 gaan vijf vaste nest- en verblijfplaatsen van huismus verloren. Op basis van de huidige resultaten is in ieder geval voor deze verblijfplaatsen ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk. Om een ontheffing te kunnen krijgen dienen mitigerende maatregelen genomen te worden.

Steenuil

Sinds de winter van 2017/2018 is de steenuil door de bewoner niet meer waargenomen op Waterdijk 5. Ook tijdens de veldbezoeken zijn geen sporen aangetroffen van steenuil. Het kan zijn dat bevoegd gezag de voorgestelde inventarisatiemethode niet voldoende vindt. Aanvullend onderzoek volgens de richtlijnen in het kennisdocument (drie avondbezoeken in de optimale periode van 15 februari tot en met 15 april) kan worden uitgevoerd in 2020. Vooruitlopend op de resultaten van het onderzoek, raden wij aan om een steenuilennestkast op te hangen in een van de bomen aan de noordgrens van het erf Waterdijk 5, mits dit terrein niet omgeven wordt door bebouwing van het industrieterrein.

Kerkuil

Tijdens de veldbezoeken zijn onder de kapschuur aan Waterdijk 5 op roestplaatsen oude en verse braakballen en mest van kerkuil aangetroffen. Er is geen sprake van een vaste nestplaats van Kerkuil. Met de sloop van de kapschuur bij het woonhuis aan Waterdijk 5 (buiten het plangebied) verdwijnt een roestplaats van Kerkuil. Door de kleinschalige inrichting van de groene bufferzone zijn geen negatieve effecten verwachten op het leefgebied van Kerkuil. In bestaande (kap)schuren in de omgeving zijn voldoende alternatieve roestplaatsen aanwezig en kunnen nieuwe roestplaatsen toegankelijk worden gemaakt door het plaatsen van kerkuilnestkasten.

Onderzoek jaarrond beschermde vogels in de provincie Overijssel

Rondom de bebouwing aan Waterdijk 1 zijn boeren- en huiszwaluwen waargenomen met nestindicerend gedrag. De nesten van boerenzwaluw en huiszwaluw zijn volgens de aangepaste beleidsregels van de provincie Overijssel jaarrond beschermd. Bij uitvoering van voorgenomen werkzaamheden (sloop van de schuren bij het woonhuis) gaan de nesten verloren. De uitvoering van de werkzaamheden zijn onthefingsplichtig. Om een ontheffing Wet natuurbescherming te kunnen verkrijgen dienen mitigerende maatregelen genomen te worden.

Overige inheemse broedvogels

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Voor werkzaamheden met schadelijke effecten op broedvogels wordt veelal geen ontheffing verleend, omdat het uitvoeren van de werkzaamheden buiten het broedseizoen over het algemeen een goed alternatief vormt. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Voor de meeste soorten kan de periode tussen half maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen.

4.5 Reptielen

Ringslang

Binnen het plangebied is tweemaal een waarneming gedaan van ringslang tijdens de veldbezoeken. Daarnaast is beoordeeld dat aan de rand van de groene bufferzone geschikt overwinteringsbiotoop aanwezig is (zie afbeelding 3.2). De groene bufferzone en de ingerichte delen langs de Dortherbeek worden door ringslang tevens gebruikt als foerageergebied en het gedeelte langs de beek als mogelijk voortplantingsgebied. Er vinden geen werkzaamheden plaats in het leefgebied van de ringslang. Negatieve effecten worden daarom uitgesloten, vervolgstappen ten aanzien van ringslang zijn niet aan de orde.

4.6 Amfibieën

Kamsalamander

Tijdens de inventarisatie van alle poelen in het plangebied door de KNNV Deventer is alleen in de Kruklandpoel één jonge kamsalamander aangetroffen. De poel waarin de kamsalamander is aangetroffen ligt in de groene bufferzone. Voorgenomen werkzaamheden vinden niet plaats in de directe omgeving van de poel. Ter plekke bevindt zich tevens overwinteringsbiotoop van de kamsalamander. De verwachting is dat de kamsalamander niet verder het plangebied in trekt, omdat hier geen geschikt biotoop aanwezig is. Effecten kunnen daarom worden uitgesloten, vervolgstappen voor de kamsalamander zijn niet aan de orde.

4.7 Overige soortgroepen

In het plangebied zijn geen overige beschermde soortgroepen aangetroffen. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor overige soortgroepen.

4.8 Wilg aan de Molbergsteeg

In de wilg aan de Molbergsteeg zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen of jaarrond beschermde nesten van broedvogels aangetroffen. Vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming zijn niet aan de orde voor de wilg aan de Molbergsteeg.

5. Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- BIJ12 (2017a). Kennisdocument Das *Meles meles*. Versie 1.0, juli 2017.
- BIJ12 (2017b). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017.
- Bij12 (2017c). Kennisdocument. Huismus *Passer domesticus*. Versie 1.0, juli 2017.
- Bij12 (2017d). Kennisdocument Kerkuil *Tyto alba*. Versie 1.0, juli 2017.
- BIJ12 (2017e). Kennisdocument Steenuil *Athene noctua*. Versie 1.0, juli 2017
- Bouwens. S. (2017). Handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming. Provincie Noord-Brabant.
- Gelder A. de, (2014). Resultaten monitoring Das 2014 ivm aanleg bedrijvenpark A1 Deventer. Notitie 14-352, Ecogroen bv.
- Heinen, M.A. (2016). Actualisatie ecologisch onderzoek bedrijvenpark A1, Deventer. Rapport 15-220, Ecogroen bv.
- Heinen, M.A. 2016 Monitoringresultaten Das mei 2016 in verband met aanleg bedrijvenpark A1 Deventer.
- Lam, E. (2017). Aspecten met betrekking tot het laten doen van een Natuurtoets. Beleidsadvies Ecologie 2011: 14. Gemeente Deventer.
- Lam, E. (2019). Operationele lijst beschermde planten. Besluit B&W 19 maart 2019 Gemeente Deventer.
- Mulder (1995). Een literatuurstudie naar de relatie tussen egels en autoverkeer. Bureau Mulder.
- NGB (2017). Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie juli 2017).
- Sluis, M. van der (2011). Actualisatie flora- en faunaonderzoek aanleg Bedrijvenpark A1 Deventer, fase 1. Notitie 10180, Ecogroen bv.
- Staatsblad van het koninkrijk der Nederlanden (2016). Jaargang 2016, Nr. 34. Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming).
- Swichem, A. van (2017). Inventarisatie poelen rondom de Dortherbeek 2017.
- Veldman, J. & C. Troost (2019). Soortenbescherming in Overijssel. Bunzing, egel, hermelijn en wezel. Provincie Overijssel, Zwolle.
- Vleermuisvakberaad (2017). Vleermuisprotocol 2017.

Internet

- Ministerie van EZ (2016). <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/inhoud/nieuwe-natuurwet>.
- NDFD (2019). Uitvoerportaal (<https://ndff-ecogrid.nl>). Geraadpleegd op 18 juli 2019.
- NVWA (2019). <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten>
- Provincie Overijssel (2019). <https://geo.overijssel.nl/viewer/app/master/v1>

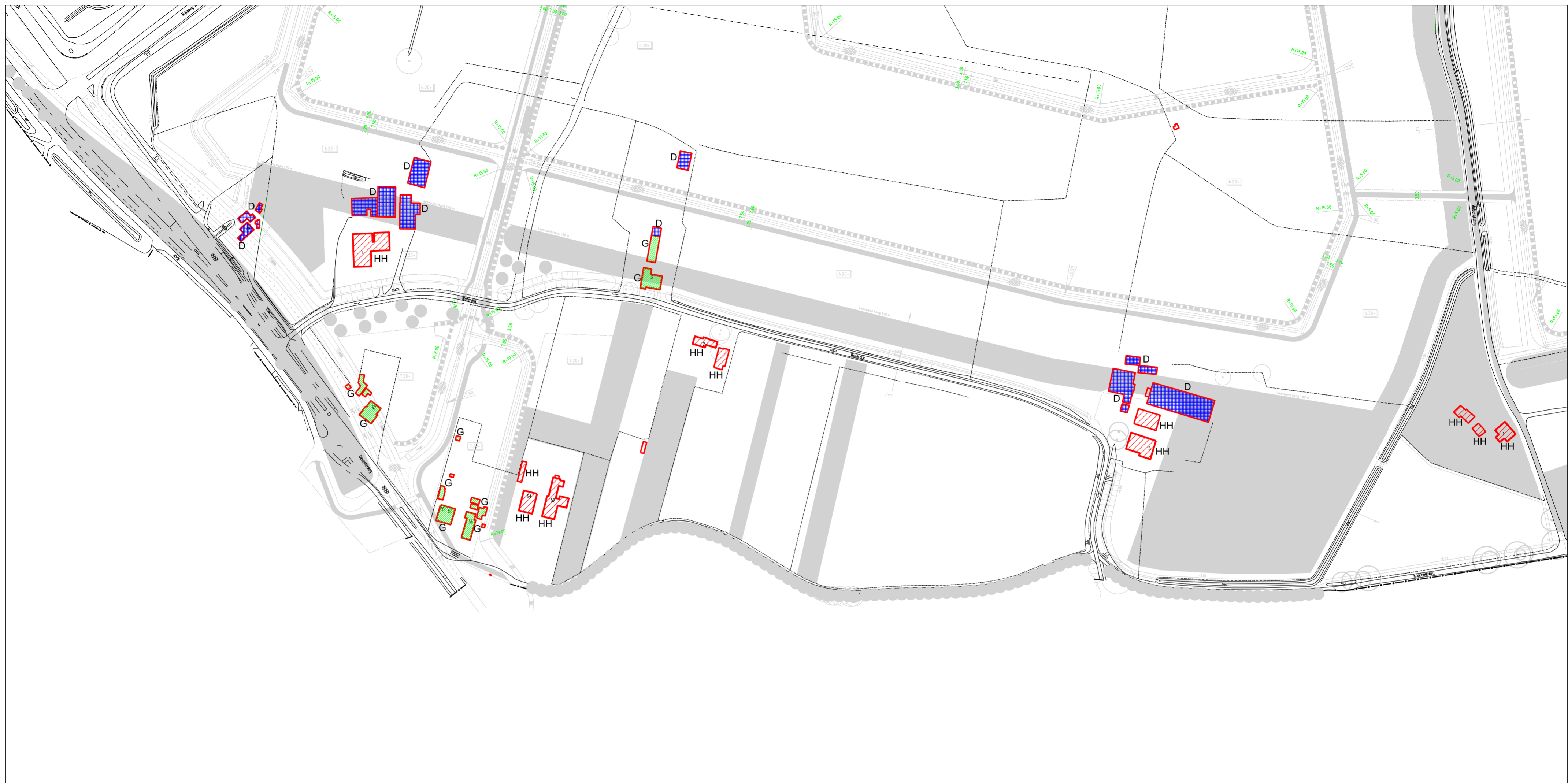

Bijlagen

Bijlage 1 – Voorgenomen sloopwerkzaamheden

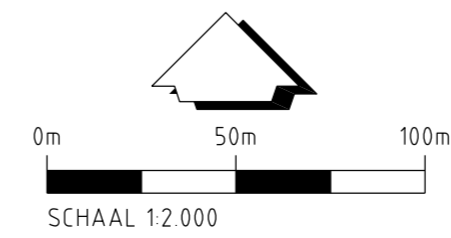
LEGENDA

- HH bebouwing handhaven
- G te slopen (gemeente deventer)
- D te slopen (derden)

Maten in m, materiaalmaten in mm en hoogtematen in m t.o.v. N.A.P.

wijz.	datum	get.	gec.	omschrijving

opdrachtgever :		schaal : 1:2000	afm. A2
RUIMTE EN SAMENLEVING / GIB		status : def.concept	get. W.H.
project :		datum : 30-08-2011	opdr.K.V.
Bedrijvenpark A1		projectnummer :	gec. E.M.
onderwerp :		L7.04.02.208	blad :
Fasering sloop west		tekeningnummer :	2 van 1
		65.10.01.A.N.13	

gemeente Deventer
RUIMTE & SAMENLEVING
EXPERTISECENTRUM

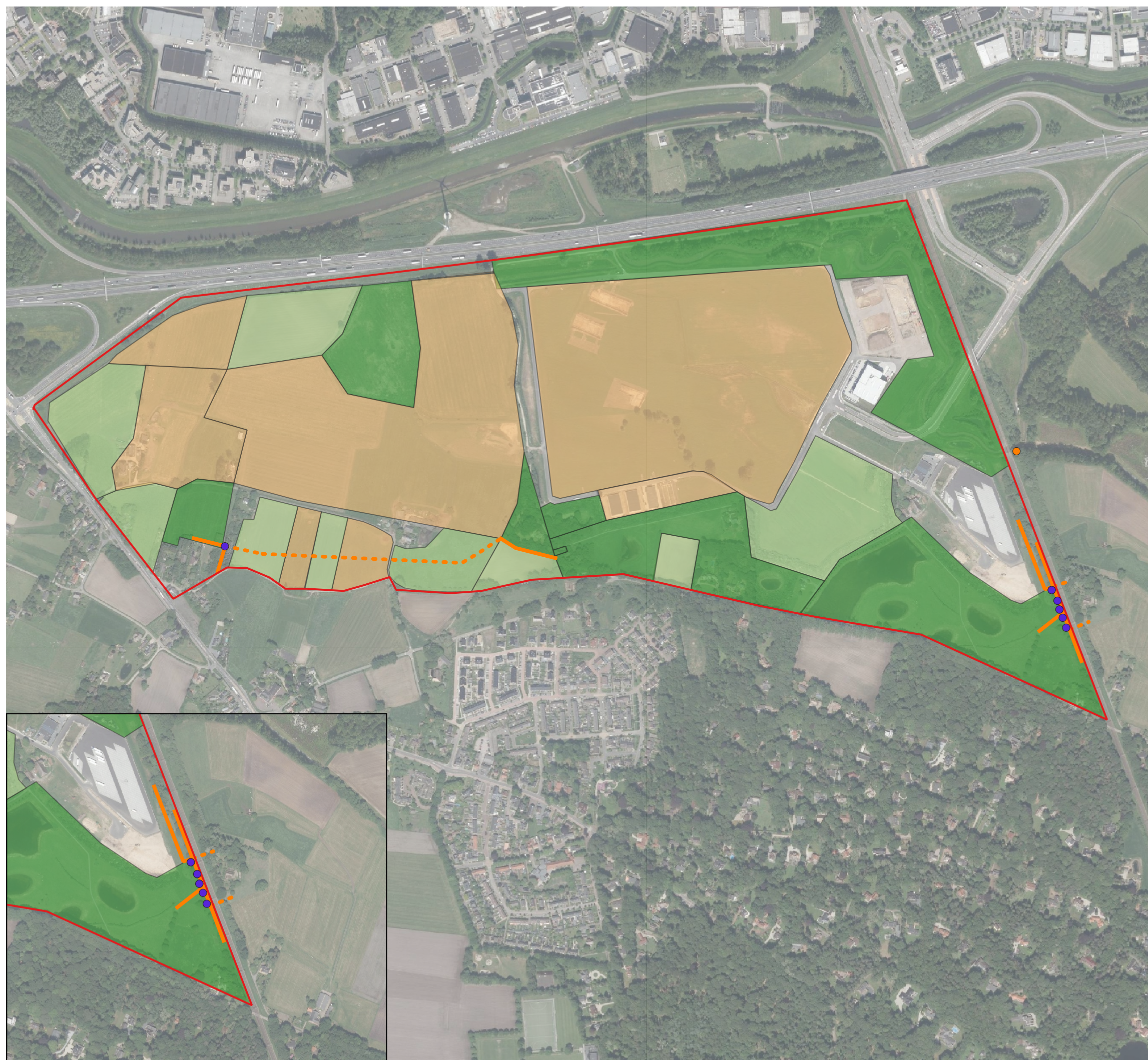
Leeuwenbrug 85 - 7411 TH Deventer
postbus 5000 - 7400 GC Deventer
tel. (0570) 693911
fax (0570) 693429
e-mail: gemeente@deventer.nl

Bijlage 2 - Recente bewoningssporen en beoordeling van het foerageergebied van das

Project
Natuurtoets bedrijventerrein A1 Deventer
Onderwerp
Foeragegebied das

- Legenda**
- Burchten, bijburchten, vluchtpijpen en sporen**
- Burcht of pijp
  - Prenten, latrines en overige sporen
- Wissels en looproutes**
- Onzeker
  - Zeker
- Beoordeling geschiktheid foeragegebied**
- Optimaal
  - Suboptimaal
  - Marginaal

Datum 10 december 2019	Schaal 1:7500	Opdrachtgever Gemeente Deventer
Versie -	Kaartondergrond PDOK	Getekend door Maloe Dekker
Kaartnummer -	Formaat A3, liggend	Projectnummer 19-281

Barchman
Wuijtierslaan 10
3818 LH Amersfoort
T 038-4236464

**eco
groen**
advies & ingenieursbureau

Bijlage 3 – Jaarrond beschermde nesten Provincie Overijssel

LIJST JAARROND BESCHERMDE NESTEN VAN VOGELS IN OVERIJSSSEL (2019)

#	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Categorie
1	Boerenwaluw	<i>Hirundo rustica</i>	3
2	Boomvalk	<i>Falco subbuteo</i>	4
3	Bosuil	<i>Strix aluco</i>	3
4	Buizerd	<i>Buteo buteo</i>	4
5	Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	2
6	Grote gele kwikstaart	<i>Motacilla cinerea</i>	3
7	Havik	<i>Accipiter gentilis</i>	4
8	Huismus	<i>Passer domesticus</i>	2
9	Huiszwaluw	<i>Delichon urbicum</i>	2
10	Kerkuil	<i>Tyto alba</i>	3
11	Oehoe	<i>Bubo bubo</i>	3
12	Ooievaar	<i>Ciconia ciconia</i>	3
13	Raaf	<i>Corvus corax</i>	4
14	Ransuil	<i>Asio otus</i>	4
15	Roek	<i>Corvus frugilegus</i>	2
16	Slechtvalk	<i>Falco peregrinus</i>	3
17	Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>	4
18	Steenuil	<i>Athena noctua</i>	1
19	Torenvalk	<i>Falco tinninulus</i>	4
20	Wespendief	<i>Pernis apivorus</i>	4
21	Zeearend	<i>Haliaeetus albicilla</i>	4
22	Zwarte specht	<i>Dryocopus martius</i>	3
23	Zwarte wouw	<i>Milvus migrans</i>	4
24	Blauwe reiger	<i>Ardea cinerea</i>	5
25	Bonte vliegenvanger	<i>Ficedula hypoleuca</i>	5
26	Boomklever	<i>Sitta europaea</i>	5
27	Boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>	5
28	Draaihals	<i>Jynx torquilla</i>	5
29	Gekraagde roodstaart	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	5
30	Glanskop	<i>Parus palustris</i>	5
31	Grauwe vliegenvanger	<i>Muscicapa striata</i>	5
32	Groene specht	<i>Picus viridis</i>	5
33	Grote bonte specht	<i>Dendrocopos major</i>	5
34	Grutto	<i>Limosa limosa</i>	5
35	IJsvogel	<i>Alcedo atthis</i>	5
36	Kleine bonte specht	<i>Dryobates minor</i>	5
37	Kortsnavelboomkruiper	<i>Certhia familiaris macrodactyla</i>	5
38	Middelste bonte specht	<i>Dendrocoptes medius</i>	5
39	Oeverzwaluw	<i>Riparia riparia</i>	5
40	Ringmus	<i>Passer montanus</i>	5
41	Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>	5
42	Tapuit	<i>Oenanthe oenanthe</i>	5
43	Tureluur	<i>Tringa totanus</i>	5
44	Veldleeuwerik	<i>Alauda arvensis</i>	5
45	Wulp	<i>Numenius arquata</i>	5
46	Zomertortel	<i>Streptopelia turtur</i>	5
47	Zwarte mees	<i>Periparus ater</i>	5
48	Zwarte roodstaart	<i>Phoenicurus ochruros</i>	5

Cat. 1: Nesten die gedurende het broedseizoen in gebruik zijn als nest en buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats

Cat. 2: Nesten van kolonibroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar

Cat. 3: Nesten van vogels, zijnde geen kolonibroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar

Cat. 4: Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen

Cat. 5: Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen

Deze lijst met vogelsoorten maakt onderdeel uit van de beleidsregel Natuur Overijssel 2019. Kijk voor nadere informatie in de handreiking "Soortenbescherming in Overijssel; Handreiking voor het aanvragen van een ontheffing" op de website <http://www.overijssel.nl/loket/vergunning/milieu-natuur/wet-3/>